

BAG OM REDSKABET

Det er ikke kun kommercielle redskaber med brugervenlig *finish* og lækkert design, der kæmper om pædagoger og læreres opmærksomhed. Forskerne laver også redskaber – ofte for at udvikle praksis. Asterisk har set nærmere på Målpilen, et redskab til skoler, og KIDS, et redskab til daginstitutioner.

Af MAJ JUNI

MÅLPILEN

En retning på lærernes egne mål

Målpilen er et af de redskaber, der blev udviklet i forbindelse med det store folkeskoleprojekt 'Demonstrationsskoleforsøgsprojektet Digitale Læringsmål'. Det er ikke nær så finpudset og indbydende som mere kommercielle læringsredskaber, men til gengæld kan det noget andet, fortæller Jeppe Bundsgaard, der er professor MSO i fagdidaktik og it på DPU, Aarhus Universitet, og en af forskerne bag demonstrationsskoleforsøgsprojektet.

»Hvis du sammenligner Målpilen med andre læringsplatforme, så har den i kernen samme funktionalitet: Man kan beskrive et undervisningsforløb og forbinde det med Fælles Mål. Men de kommercielt udviklede læringsplatforme mangler noget ret grundlæggende for at være gode. Kernen i målstyret undervisning er, at lærerne selv skal formulere deres mål og siden knytte dem til de Fælles Mål, og pointen er, at lærerne arbejder med egne mål og kommunikerer med eleverne om det for at se, om de har udviklet sig i retning af de mål. Det kan vores produkt understøtte, og det kan de andre ikke. Til gengæld kan de så alt muligt formmæssigt, som vores ikke kan,« fortæller han og tilføjer, at forskerne gerne ser deres redskaber videreudviklet.

»Hvis producenterne af læringsplatforme var smarte, så brugte de vores erfaring til at gøre noget tilsvarende i deres egne systemer. For os som forskere er det smart at lave en praksisnær, løsningsorienteret og vidensudviklende forskning. Og det er da også smart, hvis det fører til nogle produkter, som bliver brugt,« siger Jeppe Bundsgaard, der vurderer, at der kommer mange – også for mange – redskaber af svingende kvalitet i omløb for tiden.

»Jeg tror i den grad, vi skal spørge, hvad det gør ved praksis. Hvis du havde spurgt mig for fem år siden, havde jeg sagt, at der er alt, alt for få redskaber, hvilket betyder, at lærerne bare underviser, som de plejer og er vant til. For tiden går min frygt mere i retning af, at den type redskaber, der bliver udbredt, er bygget op så lineært og ensformigt som færdighedstræning og udenadslære, og det giver en endnu mere fasttømret og ensartet praksis,« siger Jeppe Bundsgaard, der vurderer, at en af de store udfordringer ved at være lærer i dag er, hvordan man vælger sine redskaber.

»I gamle dage skulle man ned på læremiddelcentralen og blade i en bog for at se, om et givent læremiddel var godt for ens klasse. I dag skal du måske vælge en fagportal, nogle produktionsmidler og noget at måle udbyttet med – der er så mange typer redskaber af forskellig karakter, og de er hele tiden nye og bliver påduttet dig

udefra. Det er ikke let at være lærer i sådan en praksis,« siger Jeppe Bundsgaard.

MÅLPILEN

Som en del af 'Demonstrationsskoleforsøgsprojektet Digitale Læringsmål' har alle landets professionshøjskoler og Ålborg og Aarhus Universitet udviklet **Målpilen**, der er en prototype på et digitalt redskab til at understøtte målstyret undervisning. Målpilen er altså ikke et færdigprogrammeret system, men et værktøj, der kan hjælpe lærere med at planlægge deres undervisning. Det foregår ved, at lærerne laver et forløb, som beskriver elevernes læring, aktiviteter og produkter undervejs og derved konkretiserer og fortolker de forenkede Fælles Mål.

På maalpil.dk kan alle med et uni-login få adgang til redskabet.

JEPPE BUNDSGAARD

Professor MSO i fagdidaktik og it på DPU, Aarhus Universitet. Underviser i didaktik på kandidatuddannelserne.

KIDS

Mål på omgivelsernes
kvalitet i daginstitutioner

Redskabet KIDS blev til, fordi den pædagogiske praksis manglede en metode til at udvikle og vurdere kvalitet i en dansk kulturel sammenhæng, fortæller forskerne bag.

»Vi var nogle forskere, der længe havde tænkt på, at vi skulle lave et alternativ til de skolastiske, angloamerikanske redskaber, der vurderer børnene og har fokus på det enkelte barn. Simpelthen fordi vi ikke tror, de virker særlig godt. Især ikke hvis målet er at ændre barnets læringsmiljø for at skabe bedre kvalitet. I stedet for ville vi gerne se på kontekstens betydning for barnets mulighed for at udvikle sig,« fortæller psykolog og professor på DPU, Aarhus Universitet, Charlotte Ringsmose. Muligheden for at lave KIDS bød sig for nogle år siden, da Slagelse Kommune efterspurgte et redskab til at arbejde med kvalitetsudvikling i kommunens daginstitutioner. Charlotte Ringsmose stod i spidsen for udviklingen af KIDS sammen med psykolog og lektor på DPU, Aarhus Universitet, Grethe Kragh-Müller.

»Vi har en stor viden om, hvad der, set fra et forskningsmæssigt synspunkt, karakteri-

serer daginstitutioner med god kvalitet. Den kogte vi sammen og ned til tre overordnede faktorer, der har betydning, nemlig relationer, leg og aktivitet og fysiske omgivelser. Hvis kvaliteten af de tre faktorer er god, har børnene de bedste udviklingsbetingelser,« fortæller Grethe Kragh-Müller.

KIDS adskiller sig fra andre kvalitetsudviklingsværktøjer og måleredskaber netop ved at vurdere omgivelserne og ikke selve barnet. På et område som 'Leg og aktivitet' skal det fx angives på en skala fra 1-5, hvor ofte børnene har mulighed for at lave længerevarende lege uden at blive afbrudt.

De tre overordnede kvalitetsfaktorer i KIDS-modellen er delt ind i yderligere seks områder, der kaldes for 'items'. I beskrivelsen af dem trækker forskerne evidens og teori ind i redskabet, og det er også her, pædagogerne kan finde inspiration til arbejdet med at udvikle kvaliteten.

»KIDS nuancerer begreberne for pædagogen. Når man siger, omsorg er vigtigt, fortæller man også, hvad omsorg består af, så pædagogen får nogle handleanvisninger,« forklarer Grethe Kragh-Müller.

Et forskningsbaseret redskab som KIDS er på mange måder krævende at anvende, vurderer Charlotte Ringsmose, men til gengæld har det forhåbentlig også en stor effekt.

»Jeg kalder nogle gange de kommercielle

redskaber for bolsjebutikken, fordi de er fristende at se på og nemme at gå til, men spørgsmålet er, hvilken nytte de giver i praksis,« siger hun. ■

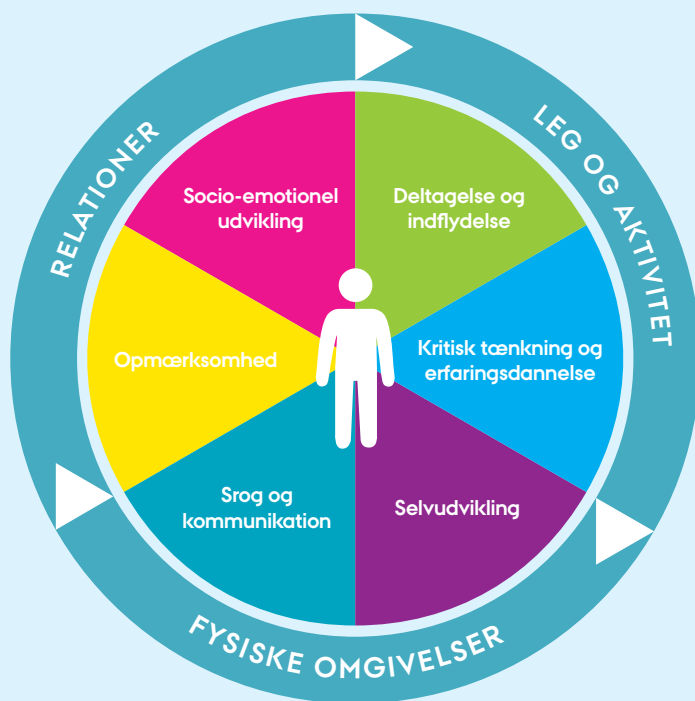
KIDS

KIDS er et dansk redskab til at måle og vurdere kvalitet i daginstitutioner. Det adskiller sig fra andre redskaber ved at måle og vurdere kvaliteten af barnets lærings- og udviklingsmuligheder frem for at vurdere det enkelte barn. Teoretisk er det baseret på sociokulturel udviklingsteori. KIDS er en forkortelse for Kvalitet i daginstitutioner i Slagelse, og det oprindelige redskab er udviklet på foranledning af Slagelse Kommune, der bad Charlotte Ringsmose og Grethe Kragh-Müller om at lave et kvalitetsudviklingsværktøj til kommunens daginstitutioner. Ledere, pædagoger og forvaltning i kommunen har været involveret i udviklingen sammen med forskerne.

KIDS blev udgivet på Dansk Psykologisk Forlag i 2014 og består af en cirkelmodel, teori, vurderingsskemaer og et online scoringsprogram.

KIDS

Cirkelmodellen består af en ydre ring med tre overordnede kvalitetsfaktorer, der i den indre ring er delt op i yderligere seks områder.

CHARLOTTE RINGSMOSE

Ph.d., psykolog, professor MSO på DPU, Aarhus Universitet. Tilknyttet forskningsprogrammet Læring, didaktik og innovation i dagtilbud. Underviser i pædagogisk psykologi og specialpædagogik.

GRETHE KRAGH-MÜLLER

Psykolog, specialist i børnepsykologi og lektor på DPU, Aarhus Universitet. Tilknyttet forskningsprogrammet Læring, didaktik og innovation i dagtilbud. Underviser i pædagogisk psykologi.